

Maatwerk belangrijk bij aanpak perceelsemissie

IDA HYLKEMA

FRIESLAND - Friese akkerbouwers weten door verschillende maatregelen de perceelsemissie van gewasbeschermingsmiddelen te beperken. Praktisch uitvoerbaar en op vrijwillige basis zijn voor hen belangrijke stimulansen om zich hiervoor in te zetten.

ACHTERGROND

Dat kwam vorige week naar voren tijdens de kennismakingsbijeenkomst rondom het project 'Perceelsemissie in de hand'. Dijkgraaf Luzette Kroon van Wetterskip Fryslân bracht een bezoek aan de bedrijven van Klaas Jan Jensma in Hijum en de maatschap Pollema in Oude Leije. Beide doen vanaf het begin mee aan het project en hebben verschillende maatregelen genomen om de perceelsemissie van middelen en nutriënten naar het oppervlaktewater te beperken.

Jensma heeft, met uitzondering van de rijpaden, drempels tussen de aardappelruggen die het water beter vasthouden. Ook laat hij zijn kopakkers zoveel mogelijk ongemoeid met groenbemester of gras. En hij strooit de compost na het zaaien van de uien. Dit zorgt voor een hoger organischestofgehalte van de bodem en resulteert volgens hem in minder slomp en grotere uien.

Thomas Pollema heeft de spoor-

breedte van zijn trekker aangepast, zodat hij op onbereden grond kan telen. Tussen de ruggen ervaart hij nu minder snel wateroverlast.

Belangrijk voor de pilotboeren is dat de maatregelen op vrijwillige basis worden ingezet en dat maatwerk mogelijk is. Jensma en Pollema hebben bijvoorbeeld goede ervaringen met drempels tussen aardappelruggen die water vasthouden. Maar toen dit landelijk als verplichte maatregel dreigde te worden ingevoerd, zette dat kwaad bloed.

'Wet- en regelgeving moet je niet van bovenaf opleggen. De praktijk moet uitwijzen of het effect heeft', begreep dijkgraaf Luzette Kroon. Ze stelde dat ze zelf voorstander is van een gebiedsgerichte aanpak.

Onderdeel van het project zijn metingen in het oppervlaktewater door Wetterskip Fryslân. Uit deze metingen blijkt dat de emissie van gewasbeschermingsmiddelen afneemt, al is dat wetenschappelijk niet altijd te koppelen aan het project.

'Het belangrijkste is dat er een verandering heeft plaatsgevonden in het denken en handelen van de deelnemers', vindt LTO Noord-projectleider Dirk Johan Feenstra. 'Het doel is perceelsemissie tegen te gaan, dat moet centraal staan.'

TE WEINIG BOERENKENNIS

De boeren hebben het gevoel dat ze hiervoor te weinig waardering krijgen bij het waterschap, zo bleek bij het bezoek. 'Er is te weinig boerenkennis bij de medewerkers',

klonk het verwijt. Dit resulteerde in het voorstel om waterschapmedewerkers een dag te laten meelopen op een akkerbouwbedrijf. Omgekeerd werden de akkerbouwers uitgenodigd om een dag naar het kantoor van Wetterskip Fryslân te komen.

Ook denkt het waterschap na over een vorm waarin akkerbouwers worden gestimuleerd om aan projecten als 'Perceelsemissie in de hand' mee te doen. Een korting op de waterschapslasten zit er niet in.

Klaas Jan Jensma laat dijkgraaf Luzette Kroon het effect van compost zien op een perceel uien.

Foto: Ida Hylkema

Werkbaar en betaalbaar

Het project 'Perceelsemissie in de hand' van LTO Noord ging in 2017 van start en wordt uitgevoerd in het kader van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Het wordt gefinancierd door Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân en uitgevoerd door LTO Noord en Delphy. Het doel van het project is om te voorkomen dat er gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten in het oppervlaktewater terechtkomen. Pilotbedrijven voeren praktische, werkbare en betaalbare maatregelen uit om de afspoeling van middelen van het perceel tegen te gaan en de waterhuishouding te verbeteren. Deze bedrijven delen hun kennis met collega's. Daarnaast worden gastlessen en veldbijeenkomsten georganiseerd voor het agrarisch onderwijs. En proefbedrijf SPNA in Munnekezijl onderzoekt enkele maatregelen.